

rislede Enge ved Milano, erfor han, at et lille Antal Mænd (uden synderlig Understøttelse af Videnskaben, der især har sin Opmærksomhed henvendt paa Industriens Opgaver) havde skabt et nyt System af Agerbrug, som stod højt over det moderne Jordbrug. For disse Mænd eksisterer ikke Begreberne god eller daarlig Jord, fordi de selv *laver* den Jord, de har Brug for, og det i saadanne Mængder, at de hvert Aar maa sælge noget af den, da deres Haver ellers vilde blive løftede en halv Tomme i Vejret om Aaret.

Det Udbytte, der er naaet, og som først fremstilledes for den almindelige Læseverden, da Krapotkin i 1898 meddelte det, gjorde sikkert et meget dybt Indtryk paa enhver uforberedt Læser. Det blev i Ens Erindring, selv efterat Bogens øvrige Enkeltheder var glemte. Der er selvfølgelig ingen Tvivl om, at det er velbekendt for det videnskabelige Agerbrugs Mænd hertillands, men det vil interessere Almenheden.

Krapotkin hævder, at hvis Jorden i England gennemgaaende blev behandlet, som den allerede nu drives paa de bedste Gaarde i Landet selv eller i Lombardiet og Flandern, saa vilde England kunne brødføde 80 Millioner Indbyggere istedenfor 17 som nu.

Handelsgartnerierne om Paris viser Vejen; de forsyner ikke blot to Millioner Parisere med Grøntsager, men sender ogsaa en Mængde til London. De trodser ikke blot Jordens Beskaffenhed — de vilde kunne avle samme Høst paa Asfalten — men ogsaa Klimaets, idet de ved Hjælp af Mure, der opfanger Solens Straaler og beskytter mod Nordenvinden, ved Læbælter, Skyggerammer, Glastag og Planteskoler har flyttet Paris to Bredegrader længere mod Syd. De forsyner Aaret rundt Byen ikke blot med hele Bjerge af Vindruer og Frugt, men med de mest almindelige Grøntsager.

Dog er Parisergartneren ikke Krapotkins Ideal af en Havebrugsmand. Det er dette: en Arbejder, der frembringer endnu mere end Parisergartneren, men med Anvendelse af saa meget mindre Arbejdskraft, at han kan faa Tid til at nyde alle Livets Goder. Og dette Ideal kan naas.

Grundtanken i Systemet er den, at skabe en nærende og porøs Jord, som indeholder baade det fornødne organiske, forraadnende, Stof og den uorganiske Blanding, og at holde denne Jord og Luften over den passende varm og fugtig — altsaa fremkalde Betingelser, som ikke kan naas i fri Luft alene. Ved Til-